Nr. 74 Koźmin, sobota dnia 15 września 1923 r. Rok 36

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: miesięcznie **3200** mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 500 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 339. Jak stwierdzono, wybryki dzieci, wyrostków wiejskich wobec przejeżdżających samochodów mnoży się znowu i przybierają w niektórych okolicach formą zupełnego zdziczenia.

Zostało również stwierdzonem, że osoby dorosłe wśród ludności wiejskich i mało miasteczkowej przypatrują się zupełnie biernie tym niebezpiecznym często wybrykom dziecinnym, aprobując je widocznie, albo nie zdając sobie sprawy z niebezpieczeństwa jakiem takie postępowanie zagraża nietylko jadącym samochodem, ale i zgrupowanej przy drogach ludności.

Za specjalnie niebezpieczne wybryki uznać należy układanie wielkich kamieni w poprzek drogi, obrzucanie ziemią, kamieniami jadących i złośliwe nieusuwanie się z drogi przed nadjeżdżającą maszyną nietylko dzieci ale i osób dorosłych jak również i zaprzęgów.

W związku z powyższem stwierdzonem również zostało, że przepisy jazdy, wymijania i wyprzedzania na drogach publicznych — a mianowicie art. 4 i 6 ustawy o przepisach porządkowych na drogach publicznych z dnia 7. 10. 21 Dz. Ust. 89 mało są przestrzegane. Ze względu przeto na przestrzeganie wydanych rozporządzeń celem utrzymania bezpieczeństwa na drogach publicznych zarządzam w myśl art. 4 powyższej ustawy co następuje:

Dróg publicznych przeznaczonych dla ruchu pieszego, jeżdżenia i pędzenia zwierząt nie wolno tamować lub utrudniać z wyjątkiem wypadków prawem przewidzianych. Każda przeszkoda lub utrudnienie w ruchu z rozmysłu, z braku ostrożności lub niedbalstwa stanowi przekroczenie niniejszej ustawy. Do przeszkod w ruchu zalicza się nietylko bezpośrednie tamowanie ruchu na drodze publicznej ale też wykonywanie czynności obok drogi, lub umieszczenie obok drogi przedmiotów, które w jakikolwiek sposób utrudniać mogą ruch na drogach.

Wszyscy korzystający z dróg publicznych dla jazdy, wożenia i pędzenia lub prowadzenia zwierząt jak to: kierownicy pojazdów mechanicznych, woźnice, cykliści, jeźdźcy i poganiacze zwierząt, obowiązani są trzymać się prawej strony drogi w kierunku jazdy i przy wymijaniu pojazdów lub zwierząt jadących lub idących w przeciwnym kierunku winni usunąć się ze swemi pojazdami lub zwierzętami na prawo. Również winni zboczyć na prawo gdy zostają wyprzedzeni, natomiast gdy wyprzedzają dążących w tym samym kierunku winni zboczyć na lewo. Pragnący wyprzedzić obowiązany jest dać sygnał, względnie ostrzec wołaniem o swojem zbliżaniu się, a ostrzeżony winien usunąć się na prawo i przepuścić wyprzedzającego po swej lewej stronie.

Wyprzedzać wolno jest tylko wówczas, gdy droga jest odpowiednio szeroka, gdy przed wyprzedzeniem znajduje się odpowiednia przestrzeń wolna i gdy żaden pojazd lub zwierzę nie zbliża się z przeciwnej strony. Zabrania się wyprzedzać, gdy droga jest niewidoczna na dostateczną odległość, jako też na mostach, skrętach, skrzyżowaniach i znacznych spadkach.

Przekroczenia postanowienia niniejszego rozporządzenia będą karane na zasadzie art. 21, 22 i 25 po, wyżej wymienionej ustawy, choćby nawet jadący samochodami nie ponieśli szkody. Nadto w razie niewykrycia sprawcy zamachu na przejeżdżających samochodami czyni sie odpowiedzialnemi na podstawie art. 4 i 45 powyższej ustawy wsie i gminy na terenie których wypadek miał miejsce. **PP. bułmistrzom, kom. obw. proszę powyższe rozporządzenie podać do p zwykły sposób do publicznej wiadomości i ścisłego przestrzegania. Winnych przekroczenia niniejszego podać bezwzględnie celem ukarania.**

— L. dz. 3732/23 St. III. —

Koźmin, dnia 6 września 1923 r.
Starosta, w z. Andrzejczak
Starszy Sekretarz powiatowy.

Nr. 340. Na mocy § 100, 100 a i 100 b. ordynacji procederowej zarządzam, aby z dniem 31 go sierpnia 1923 r. został utworzony przymusowy cech dla zawodu kowalskiego i ślusarskiego na powiat koźmiński, z wyłącznniem miasta Borku i Pogorzeli oraz ich obwodów komisaryczych, z siebzibą w Koźminie.

Od wyżej wymienionego terminu należą wszyscy rzemieślnicy, którzy w określonym obwodzie rzemiosło kowalskie i ślusarskie uprawiają, do tego cechu.

— L. dz. VI. 2022/23. —

Poznań, dnia 21 sierpnia 1923 r.
Wojewoda Poznański
(—) nieczytelny
w z. Naczelnika Wydziału Przemysłu i Handlu.

Powyższa podaję do publicznej wiadomości interesowanym. — L. dz. 3485/23 St. I. —

Koźmin, dnia 6 września 1923 r.
Starosta, w z. Andrzejczak.

Nr. 341. Województwo w Poznaniu zwróciło mi okólnikiem nr. 418 z dnia 6 sierpnia 1923 r. uwagę na nowo wydane tłomaczenie niemieckich ustaw i rozporządzeń dotyczących wspierania ubogich z dodatkiem dotąd wydanych obowiązujących przepisów polskich.

Ponieważ książka ta odda przysługę każdemu związkowi wspierania ubogich, przeto zwracam niniejszem pp. sołtysom gminnym i dworskim, jako przewodniczącym związków ubogich powiatu Koźmińskiego uwagę na powyższe i zalecam, aby książkę tę przez związki ubogich zamówione zostały.

Cena jednego egzemplarza według podania Województwa Poznańskiego wynosi 11 940,— mk.

Zamawiać należy pod adresem „Biuro Wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości Poznań ul. Młyńska Gmach Sądu Pow. III piętro, pokój nr. 117.

— L. dz. 1331/23. W. P. —

Koźmin, dnia 8 września 1923 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

z pol. Andrzejczak.

Dział nieurzędowy

Cennik na artykuły pierwszej potrzeby w powiecie Koźmińskim

Na posiedzeniu Komisji dla ustalenia cen na artykuły codziennej potrzeby, sprzedawane tak na targach jak i w składach, ustalono dnia 13 września 1923 r. następujące ceny wytyczne na powiat Koźmiński

Bułka	30—40 gr.	700 mk.
Buraki	½ kg	800 mk.
Bydło rogate cena według każdorazowego ostatniego notowania giełdy poznańskiej		
Chleb żytni i pytlowy	½ kg	3 500 mk.
Cebula	½ kg	1 000 mk.
Groch polny na wagę	½ kg	1 500 do 2 000 mk
Galarepa	½ kg	800 mk.
Gruszki	½ kg	2 000 do 3 000 mk.
Gołębie	para	15 000 do 20 000 mk.
Gęsi	sztuka	120 000 do 150 000 mk.
Jęczmień cena według ostatniego każdorazowego notowania cen giełdy zbożowej		
Jaja	mendel	25 000 mk.
Jabłka	½ kg	2 000 do 3 000 mk.
Kasza jęczmienna	½ kg	3 000 mk.
Kawa zbożowa	½ kg	4 000 mk.
Kartofle	1 ctr.	40 000 mk.
Kapusta czerwona	1 funt	1 800 mk.
Kapusta biała	1 funt	900 mk.
Kaczka	sztuka	40 000 do 50 000 mk.
Kura stara	sztuka	30 000 do 40 000 mk.
Kurczak	sztuka	15 000 do 20 000 mk.
Mąka pszenna	½ kg	8 000 mk.
Mąka żytnia	½ kg	3 500 mk.
Mleko niezbierane	1 litr	3 000 mk.
Mleko zbierane	1 litr	1 200 mk.
Masło (stoł.)	½ kg	45 000 mk.
Masło solone (kuchenne)	½ kg	40 000 mk.
Marchew	½ kg	800 mk.
Mięso wołowe bez kości	½ kg	24 000 do 30 000 mk.
Mięso wołowe z kością	½ kg	24 000 mk.
Mięso cielęce w ogólności	½ kg	25 000 mk.
Mięso baranie	½ kg	25 000 mk.
Mięso wieprzowe	½ kg	35 000 mk.
Mydło zwyczajne do prania	kawałek.	10 000 do 20 000 mk.
Maślanka	1 litr	1 200 mk.
Ogórki	sztuka	1 000 do 1 500 mk.
Owies cena według ostatniego każdorazowego notowania cen giełdy zbożowej		
Owce cena według każdorazowego ostatniego notowania giełdy poznańskiej		
Pęczak	½ kg	2 500 mk.
Pszenica cena według ostatniego każdorazowego notowania cen giełdy zbożowej.		
Słonina świeża	½ kg	45 000 mk.
Słonina wędzona	½ kg	50 000 mk.
Sadło	½ kg	45 000 mk.
Ser zwyczajny — twaróg	½ kg	4 000 mk.
Smalec wieprzowy	½ kg	50 000 mk.
Szablak	½ kg	2 000 mk.
Śliwki zwysłe (węgierki)	½ kg	2 000 mk.
Śledzie zwyczajne	1 sztuka	2 000 do 3 000 mk.
Trzoda chlewna cena według każdorazowego ostatniego notowania giełdy poznańskiej.		
Żyto cena według ostatniego każdorazowego notowania cen giełdy zbożowej.		

Ceny te są miarodajne od 14-go września do 20-go września 1923 r. W najbliższy czwartek ustali Komisja ceny na następujący tydzień.

Ochotnicza Straż Pożarna w Koźminie

Obrona przeciw pożarowa i sprawność straży pożarnych po miastach i gminach tut. powiatach, pozostawia dużo do życzenia przedewszystkiem, z powodu braku ukwalifikowanych kierowników i instruktorów.

By temu zaradzić i postawić sprawność straży pożarnych na wysokości zadania, a tem samem, zapewnić dla każdej miejscowości skuteczną obronę na wypadek pożaru, postanowił Zarząd IX. Okręgu Wielkopolskiego. Związku Straży Pożarnych, urządzić w Krotoszynie od dnia 1-go łącznie do 7-go października, 7-mio dniowy Okręgowy kurs nauki pożarnictwa, celem wyszkolenia instruktorów i kierowników straży pożornych.

Program kursu obejmuje: ćwiczenia praktyczne z porządkami i przyborami pożarniczemi, mustra. gimnastyka, sygnalizacja, nauka o przyborach i przyrządach pożarniczych, taktyka pożarnicza, rodzaje i sposoby gaszenia pożarów, rozwijanie i prowadzenie akcji ratunkowych, przepisy służbowe, ustawy policyjno-ogniowe i budowlane, oraz pomoc w nagłych wypadkach.

Na kurs przyjęci zostaną kandydaci poleceni przez Zarządy: Straży Pożarnych, Wydziałów powiatowych, Magistraty, gminy, Obszary dworskie, Fabryki i Zakłady przemysłowe.

Koszta podróży i utrzymania ponoszą odnośne Zarządy, kwatery utrzymują kursiści bezpłatnie.

Koszta utrzymania wyniosą od uczestnika Mkp. 100 000 dziennie, którą to kwotę należy równocześnie ze zgłoszeniem przesłać do kasy miejskiej w Krotoszynie na konto kursu.

Do wniosku, o przyjęcie potwierdzonego przez odnośny Zarząd, należy dołączyć świadectwo lekarskie, że kandydat jest fizycznie do służby strażackiej zdolny.

Pisemne zgłoszenia należy nadsyłać najpóźniej do **dnia 25 września** br. na ręce Naczelnika IX. Okręgu p. Nowakowskiego burmistrza w Koźminie. Kursiści na czas kursu zostaną skoszarowani i podciągnięci pod rygor strażacki. Każdy uczestnik winien posiadać kompletne umundurowanie i uzbrojenie (pas. toporek i hełm) oraz potrzebne przybory do pisania (zeszyt i ołówek).

Na zakończenie kursu w dniu 7-go października odbędzie się Okręgowy zjazd straży pożarnych, w obecności których odbędzie się egzamin i ćwiczenia kursistów, oraz zawody drużyn strażackich.

Sądzimy, że Szan. Zarządy gminne w pełnym zrozumieniu ważności sprawy jaką należycie zorganizowana obrona przeciwpożarowa i dobrze wyćwiczona straż pożarna dla każdej miejscowyści przedstawia, użyczy swego finansowego poparcia i wyśle na kurs ludzi chętnych i dających gwarancję że nabyte wiadomości, z pożytkiem nad zorganizowaniem i wyszkoleniem miejscowej drużyny stosować będzie.

Nowakowski Naczelnik IX. Okręgu Wielkp. Związku	Karól Górniak Inspektor pożarnictwa na Województwo Poznańskie	Wojcieszyński Sekretarz Okręgu

Wiadomości pozamiejscowe

Bydgoszcz. (Wstrętny bandyta) Do przybyłej rannym pociągiem z Warszawy do Bydgoszczy młodej dziewczyny przyczepił się niejaki Władysław Mroziński i zaprowadził ją do parku przy Pl. Bernardyńskiem, gdzie pod groźbą zamordowania zniewolił ją i obrabował nieszczesną zabierając jej torebkę skórzaną, w której było 330 tys. mkp. i 2 dolary, a nadto wydarł jej z uszu złote kolczyki.

Poznań. Proces o morderstwo. W Poznaniu odbędzie się w przyszłym tygodniu rozprawa sądowa przeciwko Michałowi Kasprzakowi, który przed kilku laty zamordował w Wiesbadenie żonę piekarza. W roku 1918 skazany został na karę śmierci przez rozstrzelanie i wyrok ten podpisał ówczesny cesarz Wilhelm, ale wybuch rewolucji umożliwił zbrodniarzowi ucieczkę. Teraz stanie znów w obliczu sprawiedliwości.

Kalisz. W dniu 8 i 9 bm. Kalisz obchodził niezwykłą uroczystość, a mianowicie obchodził święto zjazdu wychowanków swych szkół. Na zjazd przybyło tysiące wychowanków, pomiędzy którymi znajdował się także, jako wychowanek, Prezydent Rzplitej Stanisław Wojciechowski. Dumny z tego Kalisz obchodził to święto nader uroczyście, przystroiwszy się naturalnie w szaty odświętne. Prezydent wziął udział tylko w drugiem dniu zjazdu t. j. w niedzielę. Program zjazdu był nader urozmaicony, a jako najpiękniejsze z jego punktów należy zanotować przywitanie i przemówienie prezydenta, oraz koncert — raut wychowanków szkół kaliskich. Zjazd ten odbudowywującemu się Kaliszowi pozostawi niezatarte wspomnienia.

Rozmiajtości

Dzieci polskie japońskim.

Akcja niesienia doraźnej pomocy ofiarom katastrofy w Japonji zaczyna się w Polsce ożywiać. Na ręce posła japońskiego zaczyniają wpływać pierwsze składki na rzecz bezdomnej i głodującej ludności. Powstał również komitet wśród studentów i starszego społeczeństwa celem zorganizowania akcji pomocy: Ma być zorganizowana specjalna zbiórka pod hasłem: Dzieci polskie dzieciom japońskim. Polski Czerwony Krzyż, towarzystwo polsko japońskie, stowarzyszenie lekarzy polskich i zjednoczenie polskich stowarzyszeń powołało do życia komitet pomocy ofiarom katastrofy w Japonji i ogłosiło odezwę wzywającą do spełnienia obowiązku humanitarnego wobec nawiedzonej klęską ludności.

Ruch w towarzystwach

Komunikat!

„Członkom Stowarzyszenia Urzędników, Państwowych na powiat Koźmiński — T. z. w Koźminie“ — komunikujemy niniejszem, że w sobotę, **dnia 22 września 1923 r. o godzinie 6-tej wieczorem odbędzie się na salce Domu Katolickiego w Koźminie zebranie miesięczne** „Stowarzyszenia“ z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie (Prezes), 2. Podanie nazwisk nowych członków (sekr. Stow.), 3. Odczytanie protokółu ze zebrania miesięcznego w dniu 15 7. 1923 r. (zast sekr. Stow.), 4. **Ważne komunikaty Zarządu** (ref. sekr Stow.), 5. **Referat** Sprawa Żydowska“ (ref. Marjan Walszewski), 6. **Sprawa urządzenia bibljoteki czytelni w „Spółdzielni Urzędniczej“ w Koźminie,** (ref. rektor Tetzlaff), 7. Uchwalenie jednorazowej składki na cele Stow. a mianowicie na „Fundusz pogrzebowy“ oraz na cele oświat. — naukowe Stow. i ewtl. na niedobór „Związku“ (ref. sekr. Stow.) 8. **Referat sekr. Stow. Andrzejczaka o aktualnych sprawach urzędniczy** jak ustawy uposażoniowej, modyfikacji do ustawy emerytalnej, sprawy potrąceń podatków, Kasy pośmiertelnej przy „Związku“ i t. d., 9. Wolne głosy. 10. Zamknięcie.

Ze względu na ważne sprawy obchodzące każdego urzędnika uprasza się o punktualne i liczne przybycie członków — Urzędnicy — nieczłonkowie są mile widziani. Zarząd:

Prezes: Marciniec, Dyrekt. Szkoły Ogrodniczej.
Sekretarz: Andrzejczak, Starszy sekretarz powiat.

Ofiary i pokwitowania

Składkę na pogorzelców w Gałązkach złożyli: Dr. J. Chosłowski, Czarnysad 500000 mk., Wojciech Śpiszak, Suśnia 100000 mk. O dalsze spieszne ofiary upraszam Dr. Z Wyszyńska, skarbniczka.

Koźmin, dnia 14 września 1923 r.

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie. Telefon 34